

«КАРПАТНАФТОХІМ» — провідне підприємство нафтохімічної галузі промисловості України. Розташ. у м. Калуш Івано-Фр. обл. Свою історію веде від 1867, коли створ. АТ з експлуатації калій. родовищ. Єдиною продукцією тривалий час був природ. каїніт, а після будівництва ф-ки з переробки калій. руд розпочато випуск хлористого калію, сульфату калію, кухон. солі. 1939 підприємство перейм. у калій. комбінат. 1959 розпочато будівництво хім.-металург. комбінату, який (після об'єднання 1967 з калій. комбінатом) уведено в дію 1968 як Калус. хім.-металург. комбінат. До його складу ввійшли 12 заводів, а осн. діяльність спрямовано на виробництво калій. добрив, магнею та глибоку переробку вуглевод. сировини. 1975 комбінат перейм. у ВО «Хлорвініл». Тут уведено в дію перше в СРСР виробництво аеросилу, а на Домбров. кар'єрі вперше у світ. практиці здійснено розробку калій. солей відкритим способом. Поетапно введено в експлуатацію виробництва соди каустичної діафрагмовим методом (потуж. 65 тис. т щороку), вінілхлориду, олефінів з виробництвом етилену (обидва — по 250 тис. т щороку). Серед осн. вироб-в «Хлорвінілу» — гірничо-рудне, комплекс хім. ф-к з випуску мінерал. добрив, магнезійний завод, отрутохімікату цинебу тощо. ВО випускало понад 30 видів продукції. У 15-тис. колективі працювало чимало новаторів та передовиків виробництва. Так, за комплекс робіт з виготовлення і впровадження корозійностій. обладнання і трубопроводів великих діаметрів з титану та його сплавів, виконаних спільно з науковцями низки інститутів країни, дир. об'єднання А. Кондратенка, його заст. В. Шрама, гол. механіка С. Вовка, нач. цеху Є. Матійчука та електрозварювальника В. Свириду нагородж. Державною премією УРСР у галузі н. і т. (1976). 1991 ВО перейм. у концерн «Хлорвініл», 1996 — у БАТ «Оріана», до складу якого ввійшли заводи хлористого вінілу та калій. добрив, магнезійний, олефіновий, «Фітон», «Діанат», «Технопласт», «Техмаш», «Вінісін», фірма «Аверс» (виготовлення буд. матеріалів) і теплоелектроцентральної. 1991–96 здійснено реконструкцію виробництва вінілхлориду зі збільшенням потуж. до 370 тис. т щороку, а 1997 уведено в дію виробництво поліетилену потуж. 100 тис. т щороку. Осн. видами продукції були аеросил, антисептик «Амбізоль-1С», аргон високої чистоти, бензол нафтовий, вініл хлористий технічний, смола та рідкі продукти

піролізу, кислота соляна, натрій хлористий, хлор рідкий, плівка поліетиленова, товари нар. вжитку. 2000 на базі нафтохім. комплексу БАТ «Оріана», на підприємствах якого працювали 6,5 тис. осіб, за участі інвестора компанії «ЛУКОЙЛ-Нафтохім» створ. ЗАТ «ЛУКОР». 2001 у його структуру введено майновий комплекс виробництва хлору і каустич. соди. 2004 утвор. ТОВ «Карпатнафтохім», засн. якого стали ЗАТ «ЛУКОР» і компанія «LUKOIL Chemical B. V.» (Амстердам). Невдовзі компанією «ЛУКОЙЛ» прийнято і затвердж. нову інвестиц. програму на 2004–10 на суму бл. 500 млн дол. США, де передбачено реалізацію таких проектів: будівництво установки гідрування фракцій С/4–С/5 (уведена в дію 2005 потуж. 90,7 тис. т щороку, що зекономило сировину в процесі піролізу, використовуючи побіч. продукт у виробництві осн. продуктів — етилену і пропілену); реконструкція виробництва хлору і каустич. соди (2006–10 збудоване підприємство з виробництва хлору і каустич. соди із впровадженням мембран. технології потуж. 200 тис. т каустич. соди і 180 тис. т хлору щороку); спорудження установки полівінілхлориду суспензійного (збудована і введена в експлуатацію впродовж 2007–11 потуж. 300 тис. т щороку). У зв'язку із відсутністю попиту на осн. продукцію на світ. ринку восени 2008 «К.» зупинив свої осн. виробництва. Однак реконструкція підприємства та будівництво нових вироб-в тривали, зокрема 2008–10 рос. нафт. компанія «ЛУКОЙЛ» інвестувала у «К.» бл. 400 млн дол. США. У квітні 2010 «К.» розпочав виводити із консервації виробництво етилену, поліетилену, вінілхлориду, а також пусконаладжув. роботи на новому виробництві хлору і каустич. соди мембран. методом. Улітку 2010 підприємство повністю поновило свою роботу. «К.» приділяє значну увагу задоволенню соц. потреб працівників та їхніх сімей, на що 2001–08 спрямовано понад 25 млн грн. Надає благодійну допомогу закладам культури, освіти, релігії, правоохорон. органам міста. Так, напр., 2009 профінансовано будівництво православ. церкви; придбано мед. обладнання для міської поліклініки, а також обладнання для систем підсилення акуст. звуку та крісла для актового залу політех. коледжу, комп'ютерну техніку для гімназії тощо. Кількість працівників (2011) — 2342 особи. Ген. дир. — С. Чмихалов (від 2000).

А. С. Гетьманчук

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Карпатнафтохім / А. С. Гетьманчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-9938>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).